

2 Juli 1954

'S-GRAVENHAGE,

Ref. No. 6765

AAN: MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Fotocopie nr: 99/112

MP Wvd. MP
Z DGIN
DBI-/PL
DVB

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: D J A K A R T A

Datum van afzending: 2-7-54

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 2-7-54

GEHEIM

Wanneer men de diverse Indonesische reacties analyseert, wordt men allereerst getroffen door de felheid van de uiterst linkse pers, en door de uitgebreide reactie van de overige regerings gezinde bladen en kringen.

Het eerste was te verwachten, in de persverklaring werd immers het communisme op de korrel genomen. De reactie van de bovenvermelde andere politieke kringen is naar mijn mening voornamelijk opgewekt door het korte commentaar, dat ik gemeend heb niet achterwege te kunnen laten tegen de bekende resolutie van de regerings gezinde partijen en organisaties.

Bedoeld commentaar wekte bij de politici, die thans de toon aangeven dan ook aanstonds een "gevoel van disharmonie" (vide de verklaring van Minister Tobing), zo sterk, dat ook in het milde geluid van mijn overig betoog "zeer duidelijk een ondertoon van bitterheid" werd beluisterd. Het heeft in de kringen der regeringspartijen en aanverwante groepen, welke het samengaan met de communisten nooit duidelijker manifesteerden dan bij het vertrek van de Indonesische delegatie, de indruk gemaakt van een politiek démasqué, dat de regering en de partij- en welke haar steunen, niet in het minst met het oog op hun toekomstige kiezers, niet welgevallig is geweest.

Typend is in dit verband dat de suggestie om mij persona non grata te verklaren, welke suggestie van PNI zijde emaneert - het dagblad van deze partij nam hiertoe het initiatief - ook door de gematigde PIR werd overgenomen. Het gezelschap van de communisten wordt door de opportunistische leiders van deze gematigde partij nog altijd als compromitterend gevoeld; zij schijnen zich mijn commentaar op de resolutie, welke ook door hen was getekend, wel zeer sterk te hebben aangetrokken. Hoewel met de gedachte om de huidige HC persona non grata te verklaren ook is geschermd in de bijeenkomst op 26 Juni j.l. van de regeringspartijen met enige Ministers en onder meer de Secretaris-Generaal van Iuar Negeri, zijn spoedig daarop van regeringszijde (achtereenvolgens door Wongsonegoro en Ali Sastroamidjojo) mededelingen gedaan welke kennelijk als olie op de golven waren bedoeld. De storm rond mijn verklaring is daarna geluwd, al acht ik het niet uitgesloten dat hij, bijvoorbeeld bij een ongunstig verloop der Haagse besprekingen, weer zal opsteken. De reacties aan de zijde der oppositie zijn schaars. Alleen het dagblad Indonesia Raya, dat niet aan enige politieke

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).

-2-

CODETELEGRAM

partij is verbonden maakte van haar instemming geen geheim. Op grond van informaties uit kringen van de oppositie meen ik te mogen aannemen, dat andere organen van die zijde er het zwijgen hebben toegedaan, omdat zij enerzijds niet van zins waren mijn verklaring aan te vallen en aan de andere kant moeilijk van instemming konden blijk geven. De nationalistische tendens is overigens ook bij deze groepen wel zo sterk, dat men een verklaring van de Nederlandse vertegenwoordiger over het Nederlandse standpunt inzake de verhouding tussen beide landen (en met betrekking tot West-Irian!) niet licht publiekelijk en in dit geval tegenover de kiezers, probeert.

Deze reacties overziende lijkt het mij dat aan de opschudding, welke door de regeringsgezinde groepen is teweeg gebracht, niet vreemd is de vrees dat wat ik heb gezegd in ruime kring geloof vindt en zijn invloed doet gelden. Er moest daarom de groepen, welke aan mijn verklaring aanstoot namen, alles aan gelegen zijn de indruk, welke zij heeft gewekt, weg te nemen. Dit geldt waarschijnlijk ook het Corps Diplomatique en het zou mij niet verbazen indien de Ministers en hun ambtenaren zich vooral nu zullen uitsloven om de Westerse diplomaten te overtuigen, dat de regering niet onder invloed staat van de communisten, hen alleen maar gebruiken en voor het gevaar van het internationaal communisme open oog heeft.

De Ambassadeur van India meende dat door de verklaring nu een grotere eenheid achter de regering stond, hetgeen mijns inziens onjuist is, gezien het opvallend zwijgen van de oppositiepers. Van andere buitenlandse kant ontving ik echter ook tekenen van instemming, onder andere enigszins tot mijn verbazing van Egyptische zijde.

VAN BYLANDT 197.

ER/

Ter bevelling van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.